

Tabell 3-k

Anslag på frie inntekter i 2027 for kommunane

Tabell 3 viser anslag på vekst i frie inntekter for kommunane frå 2026 til 2027. Som frie inntekter reknar ein skatt på inntekt, formue og naturressursskatt, samt rammetilskot. Alle tala er i nominelle kroner. Prisveksten i kommunesektoren frå 2026 til 2027 er anslått til 3,8 prosent.

Veksten i frie inntekter frå 2026 til 2027 blir berekna frå anslag på rekneskap for 2026 i statsbudsjettet for 2027. Skatteinntektene for kommunane i 2027 er anslått til 280,9 mrd. kroner, inkludert skatt på inntekt og formue, naturressursskatt og eigedomsskatt o.a. For kommunane er nominell oppgåvekorrigert vekst i frie inntekter frå 2026 til 2027, berekna ut ifrå anslag på rekneskap, anslått til 4,9 prosent. I tabell 3-k er ikkje eigedomsskatt o.a. inkluderte for kvar einskilde kommune og summerte for kvart fylke, men inngår berre på landsnivå.

I avsnittet under følgjer hovudprinsippa for berekning av anslaget på frie inntekter i 2027 og veksten frå 2026 til 2027.

Om skatteinntektene

Skatteinntektene, inkl. inntektsutjamning, er den storleiken det er knytt mest uvisse til i veksten i frie inntekter. Samla skatteinntekter for kommunane i 2026 og 2027 blir anslått av Finansdepartementet i statsbudsjettet for 2027. For å anslå skatteinntektene for kvar kommune tek ein utgangspunkt i skatt per innbyggjar i kommunen i 2025, framskrive med innbyggartalet i 2026. Ut ifrå skatt i 2025 framskriven med innbyggartall for 2026, blir det rekna ut kva prosentdel som kvar kommune får av berekna samla skatt. Denne prosentdelen blir i utgangspunktet nytta vidare til å fordele samla skatteanslag på inntekt og formue mellom kommunane både for 2026 og 2027. I utrekninga blir naturressursskatten halden konstant, med tal frå inntektsåret 2025. Det er gjort særskilte berekningar for å ta omsyn i endringar i skattegrunnlaget for 2026 og 2027, sjå eige avsnitt under.

Metoden trekkjer i retning av at kommunar som har høgare vekst i talet på innbyggjarar enn landsgjennomsnittet frå 2026 til 2027, får høgare vekst i skatteinntektene enn det som følgjer av føresetnadene for berekninga. Det motsette kan vere tilfellet for kommunar med svakare vekst i talet på innbyggjarar enn gjennomsnittet for landet. Inntektsutjamninga for 2027 tek òg utgangspunkt i innbyggartalet per 1. januar 2027.

Anslag på inntektsutjamning er inkludert i skatteanslaget. For 2026 og 2027 er den symmetriske utjamninga i skatteinntektene for kommunane 64 prosent. Kommunar med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet får i tillegg ein tilleggskompensasjon, som blir finansiert av alle kommunar med eit likt trekk per innbyggjar.

I samband med innføringa av nytt inntektssystem for kommunane vart eigarinntekter tekne ut av skattegrunnlaget frå og med 2025, medan formuesskatten vart redusert med ein firedel i 2025 og med ytterlegare ein firedel i 2026. I dei kommunevise anslaga for skatteinntekter i 2026 og 2027 er det teke utgangspunkt i faktisk skatt for 2025 og gjort

eit anslag på korleis endringa i skattegrunnlaget til kommunane vil slå ut for 2026 og 2027.

Det føreligg tal over kommunanes inntekter frå formuesskatt for 2024, naturressursskatt utbetalt i 2025 og samla inntekter frå formueskatt, inntektsskatt og naturressursskatt i 2025. For å få eit anslag på fordelinga av inntektsskatt i 2025 er tala for naturressursskatt for 2025, og ytterlegare tre firedelar av formuesskatten i 2024 trekte frå rekneskapstala for skatt på inntekt og formue i 2025. Bortfallet av formuesskatt er deretter erstatta med inntektsskatt etter fordelinga av inntektsskatt i 2025 og slik at dei samla skatteinntektene for alle kommunar blir som dei samla faktiske skatteinntektene i 2025. Metoden er elles som forklart over.

Om rammetilskotet

Tala for rammetilskot 2026 er henta frå vedteke revidert nasjonalbudsjett 2026.

Rammetilskotet for 2027 er vist i tabell 1-k. Dei kommunevise anslaga på frie inntekter i 2026 og 2027 inkluderer ikkje ufordelte skjønsmidlar. Dei ufordelte skjønsmidlane er inkluderte i alle summar for fylka. Den berekna veksten på fylkesnivå inkluderer derfor dei ufordelte skjønsmidlane i 2026 og 2027, men dei er ikkje inkluderte på kommunenivå.

For å gjere tala samanliknbare blir frie inntekter for 2026 korrigererte for eventuelle oppgåveendringar, regelendringar og innlemmingar av øyremerkte tilskot i 2027. I 2027 er summen av alle korrigeringar for kommunane -15,2 mill. 2026-kroner.

Korreksjonane er viste i innleiinga til Grønt hefte, og er nærmare omtalt i Prop. 1 S for Kommunal- og distriktsdepartementet. Korreksjonar på kommunenivå er i hovudsak gjort etter kostnadsnøkkelen, med unntak av korreksjonar for saker som blir eller vart gjeve med ei særskild fordeling på post 60 *Innbyggartilskot* i revidert nasjonalbudsjett eller tidlegare. Tala for Stranda, Fjord, Bindal, Nærøysund, Ullensaker og Eidsvoll kommunar er korrigererte for grenseendringar frå 1. januar 2027.

Delen som basistilskotet utgjer av finansieringa av fastlegane vart auka frå 1. juli 2026. Det er lagt opp til at kommunane skal kompensereast for halvårseffekten av auka basistilskot med 149 mill. kroner i nysalderinga av 2026-budsjettet. Dette er lagt på dei frie inntektene i makro, men ikkje fordelt på kommunar. Dei er korrigert ut i dei korrigererte frie inntektene for 2026.

Kolonne 1 – Anslag på frie inntekter i 2026

Kolonne 1 viser anslag på rekneskap for frie inntekter i 2026. Anslag på rammetilskotet til kommunane, eksklusive inntektsutjamninga, er henta frå vedteke revidert nasjonalbudsjett 2026. Skatteinntektene er framskrivne i samsvar med skatteanslaget for 2026 i statsbudsjettet for 2027, med lik vekst for alle kommunar og innbyggartal per 1.1.2026.

Kolonne 2 – Anslag på oppgåvekorrigererte frie inntekter i 2026

Frie inntekter i kolonne 2 er anslag på rekneskap korrigert for oppgåveendringar, regelendringar og innlemming av øyremerkte tilskot. Det er teke utgangspunkt i det same skatteanslaget som i kolonne 1. Oppgåveendringane er nærmare omtalt i

innleiingsteksten til Grønt hefte og Prop. 1 S (2026–2027) for Kommunal- og distriktsdepartementet.

Kolonne 3 – Anslag på frie inntekter i 2027

Kolonne 3 viser anslag på frie inntekter i 2027. Anslag på rammetilskotet til kommunane, eksklusive inntektsutjamninga, er henta frå kolonne 7 i tabell 1-k. Skatteinntektene er framskrivne i samsvar med skatteanslaget for 2027 i Prop. 1 S (2026–2027), og i tråd med omtalen i innleiinga over.

Kolonne 4 – Anslag på korrigert vekst frå 2026 til 2027

Kolonne 4 viser anslag på nominell oppgåvekorrigert vekst i frie inntekter frå anslag på rekneskap 2026 til 2027 for kvar kommune i 1 000 kroner (kol. 3 – kol. 2).

Kolonne 5 – Anslag på korrigert vekst i prosent frå 2026 til 2027

Kolonne 5 viser prosentvis nominell oppgåvekorrigert vekst frå anslag på rekneskap 2026 til 2027.